

NUMMER 9

Mørkets hjerteland

ANMELDELSE

999999

Forfatter: Fabian Nury

Tegner: Sylvain Vallée

Oversætter: Søren Vinterberg

Forlag: Faraos Cigarer

Form: 2 x +60 sider, farver,
hardcover

Vejl. pris: 188,-

Udgivelsesår: 2020

Udgivelsesland: Danmark

“Katanga” er et stykke mistantropisk og medrivende historiefortælling om Congos gryende selvstændighed. Men man kunne godt savne en hovedperson, der ikke er et røvhul.

Congo må være et af de mest plagede områder på kloden i nyere tid. Det enorme land, det største i Afrika efter Algeriet og det mest befolkede efter Nigeria, Etiopien og Egypten, er næsten udelukkende bundet sammen af verdens længste sejlbare flod, hvorefter det er opkaldt.

Heromkring har der boet mennesker, næsten lige så længe som der har været noget, der kunne kaldes mennesker på jorden.

Den opdagelsesrejsende waliser Stanley tog, efter at have fundet Dr. Livingstone, turen igennem verdens næststørste regnskov fra

Nilens udspring i Victoriasøen til Congoflodens udløb i Atlanterhavet. Det kom til at udgøre den østlige henholdsvis sydvestlige grænse i belgiske Kong Leopolds (der havde betalt for ekspeditionen) såkaldte fristat Kongo.

Stanleys bog om rejsen *Gennem det mørke kontinent* stod fadder til den betegnelse for Afrika, og 20 år senere lod Joseph Conrad sin hovedperson Marlowe sejle den modsatte vej op ad Congofloden mod “mørkets hjerte” for at finde elfensbenshandleren Kurtz. Resten af verdens forestillinger af det afrikanske kontinent er langt hen ad vejen afledt af repræsentationer af netop dette område.

Congos forbandelse er, at landet er så rigt. Gummitræerne vælter nærmest op ad jorden af sig selv, hvilket var Kong Leopolds store eksportsucces. Efter overgangen til belgisk koloni i starten af 1900-tallet blev udbytningen af landet udvidet med kobber-, diamant- og uran-miner, som blandt leverede det nødvendige krudt til amerikanernes første atombomber. Og nu om dage er det især den cobolt, som skal bruges i blandt andet jetmotorer, tablets og mobiltelefoner, der gør landet til et geopolitisk knudepunkt. 80 % af klodens forekomster af cobolt befinder sig i Congo

De seneste 25 år har landet reelt befundet sig i en permanent, regional krig, der også omfatter folkemordet i Rwanda (grænserne i det central-østlige Afrika er komplet arbitrære linjer tegnet på kort af mænd, der aldrig har været på stedet). Stridighederne strækker sig fra øst- til vest-kysten, fra Sudan mod nord til Namibia i syd og har indtil videre har kostet ca. 5 millioner mennesker livet. Guld og grønne skove er ikke lykken; det bringer det værste frem i folk og tiltrækker de værste fra resten af verden.

Fabian Nury, der også er forfatteren bag *Der var engang i Frankrig*, *Stalins død* og *Silas Corey*, har et godt blik for de dramatiske overgange i historien. En af disse er da Congo opnår selvstændighed og vælger deres første præsident, Patrice Lumumba, i 1960. Han er ikke bare landets, men store dele af

kontinentets håb; en renskuret, begavet, belæst, veltalende, vedholdende mand. Han insisterer på de afrikanske landes selvstændighed og på at hæve sig over tribalisme og lokale og økonomiske interesser såvel som at indtage en neutral position i den igangværende kolde krig.

Det går selvfølgelig helt galt.

Amerikanerne opfatter ham som kommunist og vil ikke lade ham købe våben til sin hær. Den afgående kolonimagt Belgien opfatter ham som anti-hvid og sætter deres hær ind i den sydlige provins Katanga for at beskytte de mange belgierne i landet (og det store, belgiske mineselskabs kobberfabrik). Katanga erklærer sig en selvstændig provins med egen regering. Lumumba mister kontrollen med det centrale Congo til Balubakat-militsen (eller hvad man nu skal kalde en gruppe, der har fundet sammen om en fælles interesse i at tage mørke briller på og skære andre i stykker) og beder Sovjetunionen om hjælp.

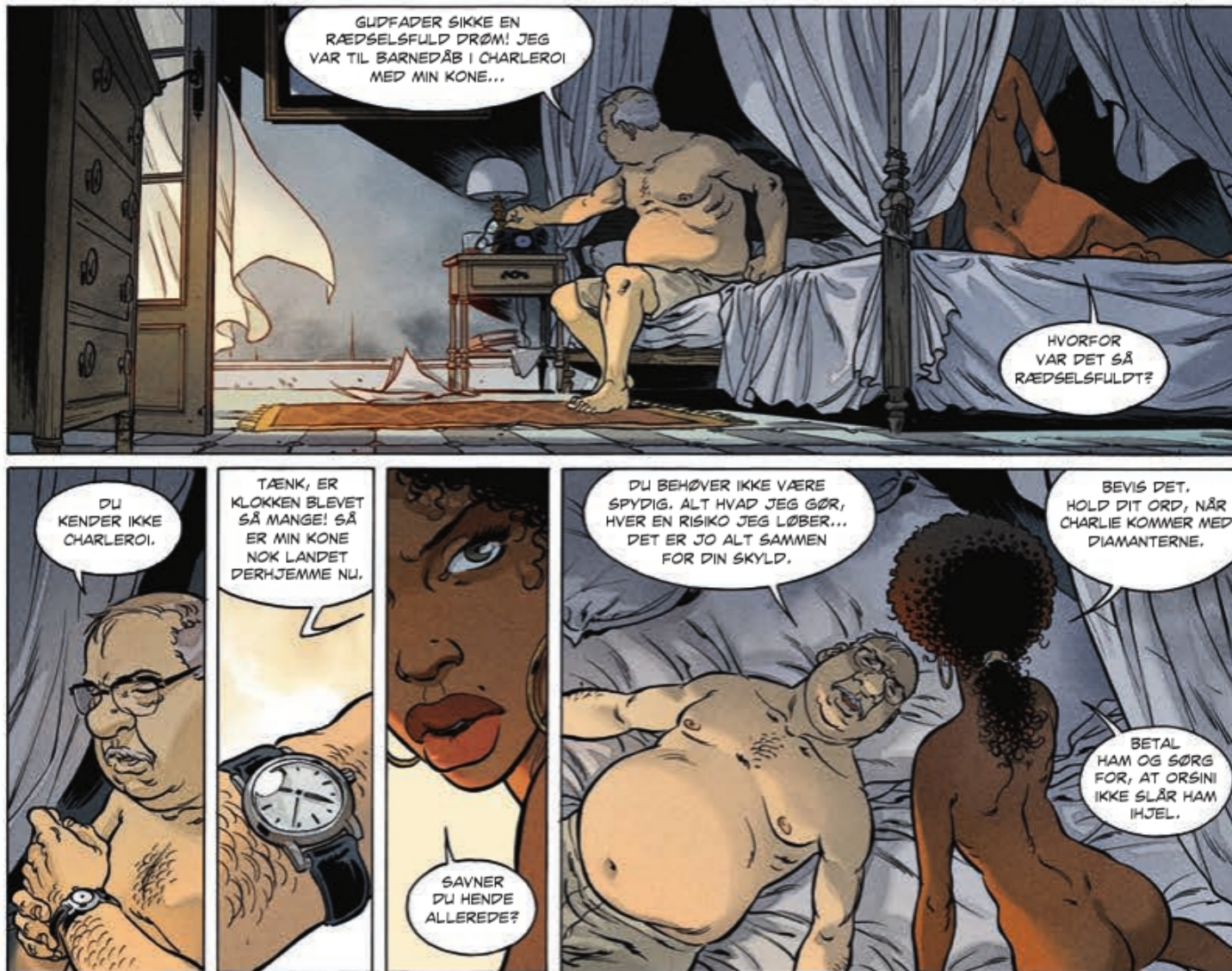
Efter tre måneder på præsidentposten bliver Lumumba arresteret af sin hærchef Mobutu med amerikanernes velsignelse og udleveret til Katanga. Her henretter belgierne sammen med den lokale regering ham. Mobutu sidder tungt på magten i 30 år, og da han dør, bryder landet (igen) sammen i den stadigt raserende borgerkrig. Og Lumumba husker vi som navnet på blandingen af cognac, kakaomælk og flødeskum; en sødligt-stærk, mørk drink med lidt hvidt pynt på overfladen.

Tegneserien Katanga udspiller sig fra lige efter selvstændigheden i sommeren 1960 til kort tid efter Lumumbas henrettelse i januar 1961.

Vi følger en lille håndfuld centrale personer i det selvstændige Katangas kortvarige historie: Indenrigsminister Munongo, den egentlige magthaver i Katanga; Bernard Forthys, den belgiske direktør for Union Minière de Haut-Katanga, der finansierer Katangas regering; Armand Orsini, den franske ex-efterretningsmand, som organiserer Katangas sikkerhedsstyrker; Alica, Forthys og Orsinis congolesiske elskerinde; Charlie; hendes storebror, som har gemt mineselskabets diamanter i en klippekløft i baluba-stamme-kontrolleret område; Felix Cantor, den franske Korea- og Vietnam-veteran som Orsini har hyret til at træne Katangas hær og tage sig af forfaldende “vådarbejde”, for eksempel at få Charlie ud af en FN-flygtningelejr og tage ham med ud i junglen; og Günther, en tysk lejesoldat, som til forveksling ligner en mere muskuløs udgave af Peter Carsten, den ligeledes nazistiske skurk fra B-filmen *Dark of the Sun*, der også foregår i Katanga under selvstændigheden, fra 1968.

Kritiske røster har hævdet, at tegneseriens fremstilling af congoleserne er racistisk, da de fleste af dem har monstrøst store læber, og mange af dem render rundt med en machete i hånden og mord og voldtægt i øjnene.

Og det er rigtigt, at Vallées tegnestil, der med karikaturens grundlæggende virkemiddel voldsomt forstørrelser de små variationer i figurernes ansigter, med et overfladisk blik godt kan forveksles med fordomsfuldhed. De eneste, om ikke helte, for dem er der ingen af i *Katanga*, så dog delvist sympatiske figurer er imidlertid også at finde blandt den mørklødede del af persongalleriet, mens samtlige blege er nogle deciderede røvhuller.

Den franske lejesoldat Cantor er det mest forståelige røvhul; han tager blot det arbejde, der nu er af den eneste slags, han har haft, og drømmer om at spare nok sammen til at åbne et lille værtshus og leve af det resten af sine dage. Det får Charlie til at lolle, den eneste gang i løbet af tre bind; “det er godt nok mange mennesker, der skal dø hernede, for at du kan åbne en sølle beværtning!”

Charlie vil købe sig selv, men primært lillesøsteren Alicia en vej ud af mørket, fordi “rige mennesker har ingen hudfarve”, som han udtrykker det. Alicia vil bare gerne have, at hendes bror overlever forsøget på at redde hende.

Forthys, Orsini og Munongo repræsenterer grader af ondskab, fra fej egennytte over skrupelløs kynisme til den brutale glæde ved udøve magt over andre.

Ophavsmændene synes at fordele misantropien nogenlunde jævnt på de respektive grader af hudpigmentering, og det skal til deres forsvar siges, at der på det tidspunkt rendte en hel del mennesker med relativt store læber rundt med macheter i hænderne og mord i øjnene i lige det område.

Som i Nurys tidligere tegneserier er der ikke meget håb for menneskeheden, og i *Katanga* kan det godt blive lidt nedslående, at der ikke er nogen med et bare delvist opbyggeligt projekt at følge.

Søskendeparret Charlie og Alicia er de oplagte at heppe på, fordi de andre er meget værre. Men selv om man da under dem at lykkes, så er de altså bare ude på at rage diamanterne til sig, præcis som de andre.

Den ganske korte gæsteoptræden af den egentlige, tragiske helt i den store historie, Lumumba, er omdrejningspunktet i historien. Men det ret ligegyldige diamant-macguffin-hejs kommer til at fylde lidt for meget, og undertegnende følte sig ret hurtigt tildelt en nærmest immuniserende overdosis blodsudgydelser og lidelse af tegneserien her.

Det er selvfølgelig en pointe i sig selv, at det var en barsk og grim tid, og at der ikke er nogen lykkelig slutning på verdens gang. Det er bare ikke altid befordrende for indlevelsen. Det fungerede bedre i *Der var engang i Frankrig*, fordi vi tilbragte mere tid sammen med og kom meget tættere på én fiktiv person, ligesom *En russisk historie* kom tættere på nogle faktiske, historiske personer. *Katanga* lander et sted midt herimellem.

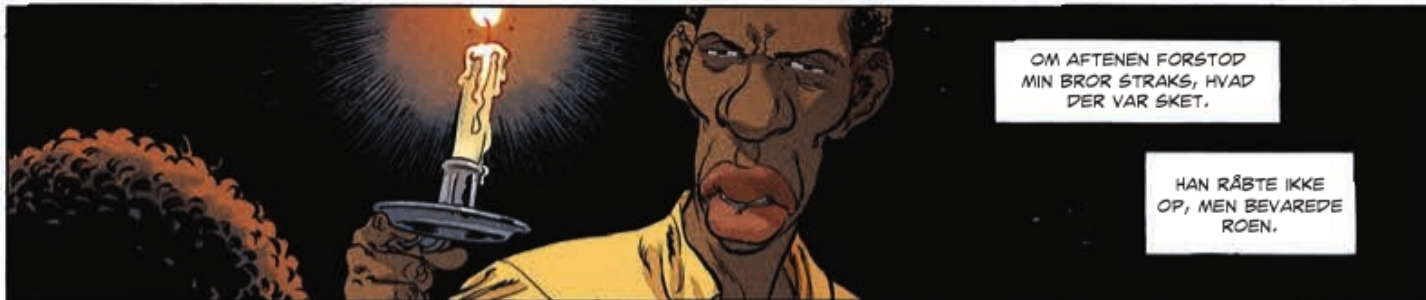
FØR JEG SELV OPDAGEDE DET, HAVDE EJERENS SØN, HENRI, SET, AT JEG VAR BLEVET EN KVINDE. EN DAG KALDTE HAN MIG IND PÅ SIT STORE VÆRELSE.

JEG KÆMPEDE IMOD, MEN IKKE SÅ LÆNGE. HAN VAR TRODS ALT DEN STÆRKESTE.

HAN FIK SIN VILJE, DET GIK HURTIGT. DEREFTER SENDTE HAN MIG UD TIL DE ANDRE IGEN.

OM AFTENEN FORSTOD MIN BROR STRAKS, HVAD DER VAR SKET.

HAN RÅBTE IKKE OP, MEN BEVAREDE ROEN.

Det er dog primært begrundelser for, at udgivelsen ikke får den højeste karakter; ikke undsigelser af, at den er en rigtig god tegneserie, der fokuserer på et af verdens mest underbelyste og upåagtede brændpunkter samt på den direkte ansvarspådragende fransk-belgiske indflydelse herpå. (Hvilket i parentes bemærket forekommer både vigtigere og mere retfærdighedsfremmende end diskussionen om, hvor stærkt man må karikere bestemte legemesdele af bestemt pigmenterede mennesker).

Nury forsøger endnu engang at finde balancen mellem underholdning og formidling, hvilket er vældigt prisværdigt og nok gør *Katanga* betydeligt mere medrivende i mange læsers øjne end for eksempel *Stalins død*. Og Vallée, der også bistod ham i *Der var engang i Frankrig*, erlægger igen et enormt stort stykke arbejde i at få alting, landskaber, biler, bygninger, whiskeyflasker og FN-uniformer til at se helt rigtige ud. De to klæder og kompletterer hinanden, og jeg håber ikke, at det er sidste gang, de sammen kaster sig over tilsvarende emner, eller sidste gang Faraos Cigarer oversætter og udgiver dem på dansk.

9

VI ELSKER TEGNESERIER

– og vi snakker om dem på Facebook. Kom og vær med!

📖 Fabien nury, Faraos Cigarer, Katanga, Søren Vinterberg, Sylvian Vallée

DEL PÅ [f](#) [t](#) [@](#) [G+](#) [in](#) [t](#) [✉](#)

Christian Aarestrup

FORRIGE ARTIKEL

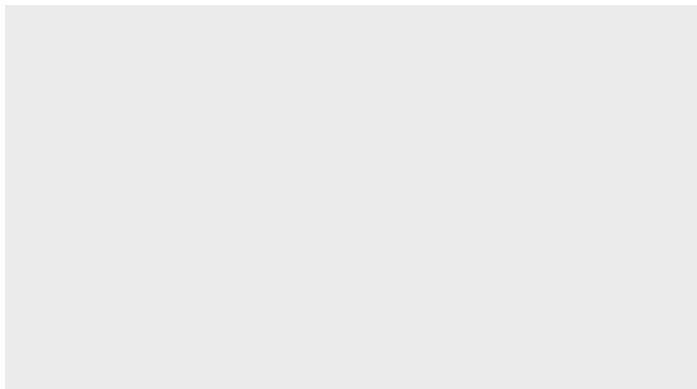
[Skønheden i udyret](#)

NÆSTE ARTIKEL

[Det udkommer i september](#)

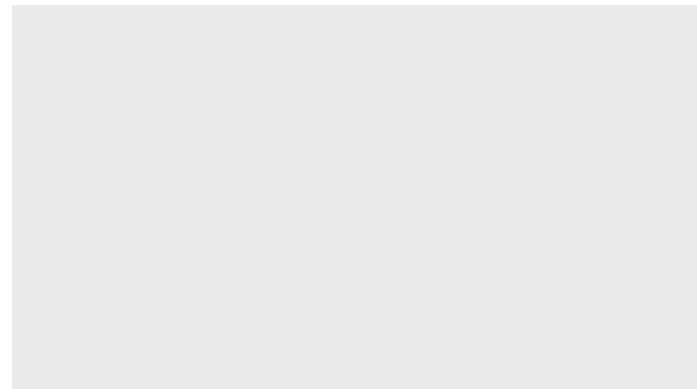
MÅSKE KAN DU OGSÅ LIDE

Tegneseriens blockbuster

7. maj 2020 af [Morten Tjalve](#)

🗨 3

Det udkommer i maj

30. april 2020 af [Christian Aarestrup](#)

🗨 0

SKRIV ET SVAR

Kommentar

Navn

Skriv kommentar

SØG

NYESTE KOMMENTARER

- 🗨 Kim Schou til [Fra Bill Sienkiewicz til biffen: The New Mutants!](#)
- 🗨 Jørgen Høgh til [Der er kortere fra Moses til Superman, end du tror](#)
- 🗨 Kim Helt til [Der er kortere fra Moses til Superman, end du tror](#)
- 🗨 Jørgen Høgh til [Der er kortere fra Moses til Superman, end du tror](#)
- 🗨 Henning Andersen til [Fra Bill Sienkiewicz til biffen: The New Mutants!](#)

Nørrebrox Tegneseriedage trods Coronaen

7. september 2020

0

Værdige arvtagere

6. september 2020

3

Pingprisen løfter sløret for de første nominerede

4. september 2020

0

Fra Bill Sienkiewicz til biffen: The New Mutants!

3. september 2020

2

Det udkommer i september

2. september 2020

1

NUMMER 9

Nummer 9 er et tegneseriemagasin på nettet for alle med interesse for tegneseriemediet, den niende kunstart, som de siger i Frankrig. På Nummer 9 bringer vi anmeldelser, nyheder og baggrundsstof, som henvender sig til såvel nye som garvede tegneserielæsere.

BLIV EN DEL AF NUMMER 9

Nummer 9 søger altid efter kompetente og engagerede bidragsydere, der vil være med til at skabe Danmarks bedste magasin for tegneserier og grafisk litteratur.

Læs mere her

TEGNESERIE-RESURSER

Dansk Tegneserieråd

Danske Tegneserieskabere

Comicwiki

Copenhagen Comics

Art Bubble

Storm P. Museet

The Animation Workshop

© 2016 Nummer9

[Tilbage til toppen](#) ^

[🔒 Log ind](#) |